

TILSYNSERKLÆRING 2011-2012
RUDOLF STEINER SKOLEN ODENSE
Skolenr.: 461054

Efter valg på årsmødet 2010 er det eksterne forældrevalgte tilsyn i skoleåret 2011-12 for Rudolf Steiner-Skolen i Odense, gennemført af psykolog Jesper Thybo. Tilsynet har fundet sted i henhold til lovgrundlaget og opfylder det fastlagte tidsmæssige omfang, fordeling på klasser og forskellige fag.

Det er mit andet år som tilsynsførende og jeg har i år valgt at følge samme fremgangsmåde, som ved sidste års tilsyn. Tilsynet har været ført over to hele skoledage efter en i forvejen tilrettelagt plan. Det har givet mulighed for på forhånd at gennemgå Folkeskolens og Rudolf Steiner Skolens fagplaner, hvad angår fagligt indhold og undervisningens del- og slutmål. I løbet af de 2 dage på skolen, har der forud for timerne været en kort samtale med lærerne, hvor klassens aktuelle ståsted i undervisningsprogrammet er drøftet, ligesom det har været muligt at stille spørgsmål af faglig, pædagogisk og generel karakter. I enkelte af timerne, er jeg kommet ind i klassen midt i undervisningsforløbet.

Lærerkollegiet og lærerne i de enkelte klasser har taget godt imod undertegnede, og besøget i klasserne har været præget af åbenhed og god udveksling angående den enkelte klasse og det specifikke fag.

Konklusion

Det er den generelle vurdering at:

- elevernes standpunkt i dansk, matematik, engelsk og historie samt
- skolens samlede undervisningstilbud

fuldt ud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det er endvidere det entydige indtryk at:

- skolen på udmærket vis forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.
- undervisningsmaterialet er af god kvalitet.

Skolens undervisningssprog er dansk.

Handlingsplan

Tilsynet er gennemført i overensstemmelse med nedenstående handlingsplan.

Generelt

1-2 møder årligt med referencegruppen – pt. Poul Erik Black, Marie-Louise Platz Becker og Jan Hass.

Gennemsyn af Lov om friskoler

Gennemsyn af meddelelsesblad

Gennemsyn af skolens vedtægter
Gennemsyn af undervisningsplaner for fagene
Gennemsyn af skolens hjemmeside
Opmærksomhed på mediernes dækning af friskole-området.

Specifikt

Besøg på udstillinger, hvor elevarbejder fremvises f.eks. fremlæggelse af årsopgaver, overværelse af koncerter, skuespil og årstidsfester, når det er muligt.

Tilsynsberetning

Tilsynet er i praksis udført som følger

SKOLEBESØG

I tilsynsperioden har jeg besøgt skolen onsdag den 7. marts og tirsdag den 13. marts 2012

Onsdag den 7. marts

8.05–9.00 1.kl. Hovedfag
9.00–9.55 2.kl. Hovedfag
10.15–11.00 3.kl. Engelsk
11.00-11.45 4.kl. Håndarbejde
12.05-12.45 8.kl. Matematik
12.45-13.25 8.kl.- Orkester
13.40-14.20 6.kl. Sløjd

1. klasse hovedfag

”God morgen 1. klasse” - ”god morgen LiseLotte”. Hovedfags-timen er i gang og eleverne har meget de gerne vil sige og delagtiggøre både hinanden og læreren i. Det er midter-rækken som i dag fortæller de øvrige om stort og småt. Eksempelvis, muldvarpe-fangeren som har været på besøg. En anden elev har fået en ny undulat, som bliver meget urolig når hunden i huset kommer tæt til buret. En tredje skal have en ny hest – og hvor meget vejer sådan én, egentlig ? spørger anden elev og der gættes.

”Op og stå og stræk jer op mod loftet”, lyder det fra læreren, et par drenge fristes til at stå på stolen for at strække sig rigtig højt. ”Sig god morgen til foden”. Kroppen bruges kortvarigt og der fortsættes med forskellige vers.

Fløjten findes frem og varmes før start. ”Varm den godt, så den kan huske dén varme sommerdag, da den var et pæretræ”, opfordrer læreren. Eleverne er ved at være klar og læreren samler opmærksomheden ved et lille rim: ”lille fløjte fin og sart, lad nu tonen klinge klart”. Iveren for at komme i gang er stor og fælles start må forsøges et par gange. Klassen spiller ”vinterballade”, hvorefter eleverne i små grupper kommer op og spiller forskellige melodier med stor energi og akuratesse.

På tavlen er gårdagens tegning af fiskeren ved det blanke vand, og undervisningen fortsætter nu med historien om jernkrogen. En elev kommenterer: ”Jeg tror snart vi skal lære om J”. Og ganske rigtigt lyder følgende:

Den jævne fisker på fiskejagt
Fik en fangst på jernkrogen og jublede, JA.
Men konen ville eje jord og juveler
Og han jamrede jøses
For alt ville hun ha´.

Klassen taler om jernkrogen og fiskeren, som står og meder. Eleverne skal herefter skrive og farvelægge J.

2. klasse matematik

Der arbejdes med lige og ulige tal og ikke mindst tabeller ved tavlen, da jeg kommer ind i timen. På tallinje på tavlen er elverne oppe én og én for at gennemgå 7-tabel og markere og lande det rigtige sted på tallinjen. Herefter 8-tabel: 8, 16, 22 nej, for tidligt ned, 24 og 32. Afsluttes med 9-tabel. Herefter får eleverne udleveret langt papirstykke, hvorpå de skal lave deres egen tallinje og markere lige tal med rødt og ulige med blå. Det kan være svært at styre den lange papir-strimmel – ”Vend den så den ikke ruller sig sammen” siger læreren. ”Hvorfor det – det er sjovt” svarer en elev. Eleverne arbejder koncentreret og må lave deres tal-linjer så lange som de kan og læreren går rundt og støtter elverne i deres arbejde med tal-fornemmelse og tal-kendskab. På tavlen står ligeledes de plus og minus stykker der arbejdes med. Der pakkes sammen, og afsluttes med en lille historie om krystallen og kul-stykket, som ligger ved siden af hinanden dybt inde i bjerget.

3.klasse engelsk/formtegning

The sun is in my heart
It wakens birds, bees and flavours.

Engelsk-timen er i gang og rim og vers kommer i en fortsat strøm, hvor eleverne er engagerede, deltagende og træner sprogrytme, ord og præpositioner.

How much wood
Could a woodchopper chop ?
If a woodchopper could chop wood.

Herefter trænes præpositioner:

Windows to the left
Door to the right
Lamps are hanging from the ceiling
The pictures are on the wall
Flowers are in the flowerpot
Paperbasket is under the table
Ring is on the finger.

Timen afsluttes med “pancakes with jam” som er en prikkeleg, hvor eleverne leger og træner spørgsmål og svar: Was it you ? Yes it was el No it wasn't, hvis der gættes forkert.

4.klasse håndarbejde

I alle de farver der i regnbuen findes
de fineste små nøgler skal vindes.
Når øjnene og hænder os hjælpe deri
Vi skaber et smukt broderi.

Verset indleder håndarbejdstimen, hvor der arbejdes med korssting i broderi til omslag til sangbog. Der er to lærere på timen – én som hjælper med korsstingene og én som læser højt. Eleverne kommer hurtigt i gang, og arbejder vedvarende godt. Motiverne har eleverne selv skabt, og der er stor variation. Der er motiver med stjerne og tukan, et andet med skib og hund, et tredje med giraf, flodhest og regnbue. Stemningen er hyggelig med højt-læsningen, som også kommenteres og drøftes undervejs.

Timen rundes af med en fin afslutning for én af klassekammeraterne, som skal flytte til København. Eleverne samles i en kreds midt i klassen, siger farvel, og giver en gave, som er en samling af tegninger og malerier fra alle klassekammerater, hvor der er skrevet afskedskommentarer bagpå. Herefter gives mange store kram.

8. klasse matematik

”I opgave 24 skal I lave et pinde-diagram, jeg vil lige vise jer sådan et”

8. klasse skal i gang med et prøvesæt i matematik-færdigheder og læreren introducerer pindediagrammet. Efter periode med indarbejdning af en del nyt stof i matematik, arbejdes der nu i en periode med matematik-prøvesæt for at træne og konsolidere de nye stofområder, samt give elever og lærere indblik i aktuelle matematik-kundskaber. Eleverne arbejder koncentreret, og der er to lærere som fungerer som konsulenter, der kan bruges undervejs i arbejdet. ”Den med to nuller, hvad er det nu det er ?” spørger elev ”Promille eller tusinde-dele” lyder svaret. En anden elev har overskud og opmærksomhed til at finde en lille fejl-angivelse i prøven – ”Der står arealet, men det er opgivet som kubikcentimeter, det er da en fejl”. Specialklasse-midler bevirker at der er to lærere på klassen i matematik-timerne her, for at tilgodese varierende niveau og behov for støtte og eleverne bruger dette og ses at have gavn af de ekstra lærer-ressourcer. Opgaven skal gøres færdig til næste gang og afleveres.

8. klasse – 3.videregående orkester

I den store sal stiller harmoniorkestret, dirigent og hjælper hurtigt op. Alle véd hvad der skal gøres for at kunne komme i gang med at øve og det er imponerende at se de unge i en anden sammenhæng, hvor den kreative musiske del, organisering og evne til at indgå i en sammenhæng, virkelig tæller.

Der øves ungarsk vals, det er et nyt stykke og det er først 3. orkester-gang efter nytårskoncerten, så de unge og ikke mindst dirigenten slider meget. ”Violiner, vi tager lige fra takt 17 endnu engang” ”Tak, og fløjter prøv fra takt 34”. Opmærksomheden skærpes omkring det enkelte instruments klang og tonering, ligesom rytmen og de forskellige instrumenters samklang og samspil bearbejdes. De unge er med og kan også nå meget andet undervejs – lave aftaler, pjatte etc. Men når der stilles krav, virker de parate og deltagende. ”Der skal øves til næste gang, alle mand” sluttet timen, før frugtpausen. Det bliver spændende at høre den ungarske vals senere på skoleåret.

6. klasse sløjd

Timen kommer lidt senere i gang, da der har været en konflikt mellem eleverne, som skulle klares af lærer og elever. ”Kan I huske hvor vi var sidst ?” ”Ja” lyder det fra de fleste ”Så går I bare i gang, derfra”. Eleverne finder boomerang samt salt- og peberbøsser frem og arbejder videre. Nogle skriver sig på tavlen, for at få hjælp, hvilket breder sig, og listen bliver lang og det ser hurtigt ud til at alle har brug for sløjd-lærerens assistance. ”Jeg starter med dem, som ikke kan huske, hvor vi var sidst” siger læreren og de øvrige arbejder videre. Tre drenge støtter hinanden med arbejdet og giver hinanden ideer til udførelsen, samtidig kan det godt mærkes, at det er første år i sløjd-lokalet, så fortroligheden med materialet og redskaber er under opbygning og lærerens støtte og opmuntring er velkommen. ”Du høvler mod årene”. ”Nåååh,” Svarer eleven. Boomerangens opbygning og fysiologi med henholdsvis flade og runde vinge-sider forklares og fanger både elvernes og min opmærksomhed. ”Brug raspen i runde bevægelser for at afrunde vingesiden.” lyder det fra læreren. Sløjdundervisningen er tidligere på året startet med at gå i naturen og finde grene, som er lavet til små knager ligesom propellen har været en fascinerende opgave for elverne.

Tirsdag den 13. marts

8.05-9.00 5.kl. Hovedfag
9.00-9.55 7.kl. Folkedans
10.15-11.00 Børnehaveklassen
12.05-12.45 9.kl Engelsk
12.45-13.25 9.kl.Dansk

5. klasse hovedfag geografi/dansk

Ved min entre i femte klasse lægger jeg mærke til klassereglerne som står skrevet på opslagstavlen:

- Være stille
- Behandle andre som vi selv vil behandles
- Løse problemer sammen
- Stole på hinanden
- Tilgive hinanden

Det er tydeligt at børnene har været med til at formulere reglerne, som også findes i sammenhæng med konfliktløsningsmodeller på tavlen. Der arbejdes med samværet og det psykiske miljø.

Morgen-verset afløses af flere sange, under hvilke drengene opfordres af læreren til: ”at føle jer som store stærke sømænd” og at lade de store stemmer lyde.

Klassen har en nordisk periode, hvor man efter at have beskæftiget sig med Norge nu arbejder med Finland og herunder hører fra Kalevala, som er en samling sagaer og sange fra den finske mytologi. Verset som klassen arbejder med handler meget passende om storelven og klassen fremfører det med stor og susende kraft, her er et lille udsnit:

Hvordan kommer vandet til storelvens fald ?
Sprøjtende, fløjtende, føjtende, pøjtende
Stejlende, sejlende, sneglende, spejlende
Springende, svingende, klingende, tvingende
Humpende, dumpende, pumpende, plumpende

.....
.....

Sådan kommer vandet til storelvens fald.

I anden hovedfagstime skal klassen have diktat.

7. klasse folkedans

”Sidevendt korsgreb, venstre fod først”. Jeg er tilbage i den store sal, og eleverne liner op på to rækker udenfor døren og gør klar til at gå ind og øve folkedans. Straks mærkes energi, lyst og entusiasme, som også ses i elevernes humør, smil og engagement ved indmarchen. ”Fire små skridt mod midten og to ud og så i gang igen og samle benene”. Der øves intenst og eleverne danner diverse formationer og fortsætter i mindre grupper, hvor de er mere afhængige af hinanden og støtter hinanden i kæde-dansen – det er stærkt rytmisk teamarbejde med glæde og disciplin. Samtidig laves diverse spring og hop i de små pauser, som er undervejs, men eleverne formår alligevel at komme tilbage og finde ind i den næste dans. Energien er slående, og er vel blandt andet udtryk for den igangværende pubertet, som også ses i de meget forskellige størrelser eleverne imellem, hvor højde og drøjde varierer. Samtidig bliver folkedansen vel-introduceret og ses at fange eleverne.

Drengene giver et ”drengenummer”, hvor de danner en fylke, som er en gammel krigsform, hvor der dannes en trekant som holdes under hele dansen. ”Skal der være mere krig i ?” lyder det fra én af drengene undervejs, mens rytme og tramp intenst forsøges fastholdt. Der afsluttes med udmarch og endnu et sidevendt korsgreb med makker, ”Stille, gå i march uden at blive soldater” , lyder det. Folkedansen er slut for i dag.

Børnehaveklassen

Siden sidste tilsyn 2011 er børnehaveklassen flyttet fra børnehaveområdet til skoleområdet.

Børnehaveklassen har nu fået egne lokaler og der går 20 elever. Der er etableret rammer, som giver gode muligheder for at opbygge et egentligt børnehaveklasse tilbud og børnehaveklassen har den lille skole-gård fælles med første og anden klasse, hvilket også øger integrationen i skolen og samtidig forbereder eleverne i børnehaveklassen til skolen. Der har været afholdt flere fælles projekter og årtids-sammenkomster med skolen, bl.a. høstfest.

Ved besøget er de fleste børn uden for i det gode solskinsvejr. Sanglegen er desværre lige overstået, da jeg kommer. Børnene leger godt sammen og spørger igen og igen om de ikke nok må smide noget af overtøjet på denne første forårsdag. Enkelte leger indenfor og andre er i gang med at dække bord, hente mælk på skolen og forberede dagens måltid, og der er meget som skal huskes, tallerkner, krus og bestik til alle. Efter maden skal klassen male og det besluttes at det skal foregå udenfor i det gode vejr.

Det er dejligt at besøge børnehaveklassen i de nye, fine lokaler og høre den energi lærerne ligger i at udvikle klassen.

9. klasse engelsk

I klassen kører en duftende kaffemaskine, som indikerer at jeg nu er kommet i niende klasse. De mange drenge i klassen kan dog heller ikke stå for forårsolen, og de kommer svedende ind efter fodboldkamp i frikvarteret. Engelsk-hæfter deles ud – ”væk med bolden, væk med bolden, vi går i gang” siger læreren og holder eleverne til. Klassen læser for tiden Hemmingway ”The old man and the Sea” og timen bruges til tale om det seneste læste og svare på lærerens spørgsmål til kapitlet. ”Answer with af full sentence” lyder det fra læreren, og eleverne prøver en gang til, denne gang med hel sætning. Ved timens afslutning har drengene igen travlt med at komme ud med bolden.

9. klasse dansk

Seks af klassens elever er til eurytmi i timen så klassen er ikke så stor. De tilstedeværende elever er aktivt deltagende og markerer livligt for at være med i drøftelser og svare på spørgsmål. Eleverne har lavet tegnsætningsøvelse som hjemmearbejde, der er arbejdet med punktum og semikolon. Sætninger læses op, hvor eleverne viser at de forstår at bruge tegnene ligesom forkortelser drøftes. Afsluttende refererer læreren en kommentar til udråbstegnet. ” Mark Twain sagde: at bruge udråbstegn er som at grine af egne vittigheder”. Til næste gang arbejdes med komma. Herefter går klassen over til gruppearbejde, hvor novelle ”Lønningsdag” af Martin Andersen Nexø skal analyseres sammen med tekst om marxisme og maleri af H.A. Brendekilde. Grupperne skal færdiggøre arbejdet til næste dansktime.

Undervisningsmiljø

Som ved seneste tilsyn, vil jeg også ved dette tilsyn, fremhæve læringsmiljøet på skolen og i klasserne. Undervisningsmiljøet vurderes som kvalitetsfuldt, og samspelet mellem lærerne og eleverne er kendetegnet ved åbenhed og respekt. Elevernes kreativitet såvel intellektuelt som kunstnerisk har også været fremtrædende.

Odense den 25. april 2012

Jesper Thybo
Tilsynsførende